



## ימים טוב היה עושה ב"צאתו"

המעררת לדבקות בה' בשמחה ובהשתוקקות. ולמרות ימים אחדים, הפכו הדיבורים הללו, לשטחיים ולא רלוונטיים: מי אתה שאתה נהנה להתקרב להשם? מי אני שארצה למחות את המסכים המסתירים ביני ובינך? מה שאנחנו צריכים לעשות זה: לדאוג שיש אוכל בבית, שהאשה רגועה ולא מתעצבת, ושהילדים לא שוברים את הסורגים לאחר שיפצו את שמשות החלונות, ולא להתרגז, ולחייך. זהו.

בורא עולם תפס אותנו ביד, כמו שתופסים אסיר נמלט, או כמו ש"סוחבים" חתן לחופתו, והזהיר אותנו שבו פה! שבו כאן - בבית! בחוץ ישנן המון אפשרויות, אפשר להתאסף קבוצות של "עובדים" וללבו סוגיות ב"עבודה". אפשר ללכת למשפיעים אנשי שם ולקבל מהם הדרכה מלא חופניים, לשאול אותם ולחקור את הדרך המתאימה לנו, אפשר ללכת להוגי דעות, לבעלי הלכות, למארי דרוזין, לתופסי תורה אפשר ואפשר ואפשר.

בבית, אי אפשר. בבית אי אפשר להכניס מהחוץ אל תוכך. מהבית אפשר רק לשלוח מתוךך אל עוד יותר תוכך. ומעוד יותר תוכך לעוד המון תוכך, עד לכפנים כפנים, היכן ששוכנת הנשמה הקדושה.

אתם מבינים למה זה חוסר האפשרויות יכול להיקרא מוות? אתם מבינים למה העולם שמחובר לכל כך הרבה ענפים ולכל כך הרבה עלים, מפחד? ואתם מבינים למה כשהוא נופל הוא הופך לפיסת חיים דוממת, הנותנת רק נח קטן, ניצוץ לוחש - לחיים חדשים. ואתם מבינים גם כמה משמעותיים וערכיים יהפכו להיות החיים החדשים. ואלו חיים חדשים לגמרי. שוב לעולם, כשנחתן ילדים, לא נוכל שלא להיזכר בחתונה שערכו השכנים בגג בית הספר השכונתי, או במרפסת הבית, ככה, בלי עששיות יוקרה ומטריות לבנות, בלי הצואות "הכרחיות" בעשרות אלפי שקלים המתגלגלים מגמ"ח לגמ"ח - והיתה שם שמחה גדולה. משהו קרה כאן, ול"משהו" הזה אנחנו קוראים, בשם כל ישראל, משיח!

העלה שבסיפור מפחד ובצדק, הוא הולך לשנות כיוון, מחיים לחיים אחרים לגמרי. והוא מנסה בתחילה להשען על החברים, רלוונטיים: מי אתה שאתה נהנה להתקרב להשם? מי אני שארצה למחות את המסכים המסתירים ביני ובינך? מה שאנחנו צריכים לעשות זה: לדאוג שיש אוכל בבית, שהאשה רגועה ולא מתעצבת, ושהילדים לא שוברים את הסורגים לאחר שיפצו את שמשות החלונות, ולא להתרגז, ולחייך. זהו.

בורא עולם תפס אותנו ביד, כמו שתופסים אסיר נמלט, או כמו ש"סוחבים" חתן לחופתו, והזהיר אותנו שבו פה! שבו כאן - בבית! בחוץ ישנן המון אפשרויות, אפשר להתאסף קבוצות של "עובדים" וללבו סוגיות ב"עבודה". אפשר ללכת למשפיעים אנשי שם ולקבל מהם הדרכה מלא חופניים, לשאול אותם ולחקור את הדרך המתאימה לנו, אפשר ללכת להוגי דעות, לבעלי הלכות, למארי דרוזין, לתופסי תורה אפשר ואפשר ואפשר.

בבית, אי אפשר. בבית אי אפשר להכניס מהחוץ אל תוכך. מהבית אפשר רק לשלוח מתוךך אל עוד יותר תוכך. ומעוד יותר תוכך לעוד המון תוכך, עד לכפנים כפנים, היכן ששוכנת הנשמה הקדושה.

אתם מבינים למה זה חוסר האפשרויות יכול להיקרא מוות? אתם מבינים למה העולם שמחובר לכל כך הרבה ענפים ולכל כך הרבה עלים, מפחד? ואתם מבינים למה כשהוא נופל הוא הופך לפיסת חיים דוממת, הנותנת רק נח קטן, ניצוץ לוחש - לחיים חדשים. ואתם מבינים גם כמה משמעותיים וערכיים יהפכו להיות החיים החדשים.

ואלו חיים חדשים לגמרי. שוב לעולם, כשנחתן ילדים, לא נוכל שלא להיזכר בחתונה שערכו השכנים בגג בית הספר השכונתי, או במרפסת הבית, ככה, בלי עששיות יוקרה ומטריות לבנות, בלי הצואות "הכרחיות" בעשרות אלפי שקלים המתגלגלים מגמ"ח לגמ"ח - והיתה שם שמחה גדולה. משהו קרה כאן, ול"משהו" הזה אנחנו קוראים, בשם כל ישראל, משיח!

העלה שבסיפור מפחד ובצדק, הוא הולך לשנות כיוון, מחיים לחיים אחרים לגמרי. והוא מנסה בתחילה להשען על החברים, רלוונטיים: מי אתה שאתה נהנה להתקרב להשם? מי אני שארצה למחות את המסכים המסתירים ביני ובינך? מה שאנחנו צריכים לעשות זה: לדאוג שיש אוכל בבית, שהאשה רגועה ולא מתעצבת, ושהילדים לא שוברים את הסורגים לאחר שיפצו את שמשות החלונות, ולא להתרגז, ולחייך. זהו.

בורא עולם תפס אותנו ביד, כמו שתופסים אסיר נמלט, או כמו ש"סוחבים" חתן לחופתו, והזהיר אותנו שבו פה! שבו כאן - בבית! בחוץ ישנן המון אפשרויות, אפשר להתאסף קבוצות של "עובדים" וללבו סוגיות ב"עבודה". אפשר ללכת למשפיעים אנשי שם ולקבל מהם הדרכה מלא חופניים, לשאול אותם ולחקור את הדרך המתאימה לנו, אפשר ללכת להוגי דעות, לבעלי הלכות, למארי דרוזין, לתופסי תורה אפשר ואפשר ואפשר.

בבית, אי אפשר. בבית אי אפשר להכניס מהחוץ אל תוכך. מהבית אפשר רק לשלוח מתוךך אל עוד יותר תוכך. ומעוד יותר תוכך לעוד המון תוכך, עד לכפנים כפנים, היכן ששוכנת הנשמה הקדושה.

אתם מבינים למה זה חוסר האפשרויות יכול להיקרא מוות? אתם מבינים למה העולם שמחובר לכל כך הרבה ענפים ולכל כך הרבה עלים, מפחד? ואתם מבינים למה כשהוא נופל הוא הופך לפיסת חיים דוממת, הנותנת רק נח קטן, ניצוץ לוחש - לחיים חדשים. ואתם מבינים גם כמה משמעותיים וערכיים יהפכו להיות החיים החדשים.

ואלו חיים חדשים לגמרי. שוב לעולם, כשנחתן ילדים, לא נוכל שלא להיזכר בחתונה שערכו השכנים בגג בית הספר השכונתי, או במרפסת הבית, ככה, בלי עששיות יוקרה ומטריות לבנות, בלי הצואות "הכרחיות" בעשרות אלפי שקלים המתגלגלים מגמ"ח לגמ"ח - והיתה שם שמחה גדולה. משהו קרה כאן, ול"משהו" הזה אנחנו קוראים, בשם כל ישראל, משיח!

העלה שבסיפור מפחד ובצדק, הוא הולך לשנות כיוון, מחיים לחיים אחרים לגמרי. והוא מנסה בתחילה להשען על החברים, רלוונטיים: מי אתה שאתה נהנה להתקרב להשם? מי אני שארצה למחות את המסכים המסתירים ביני ובינך? מה שאנחנו צריכים לעשות זה: לדאוג שיש אוכל בבית, שהאשה רגועה ולא מתעצבת, ושהילדים לא שוברים את הסורגים לאחר שיפצו את שמשות החלונות, ולא להתרגז, ולחייך. זהו.

בורא עולם תפס אותנו ביד, כמו שתופסים אסיר נמלט, או כמו ש"סוחבים" חתן לחופתו, והזהיר אותנו שבו פה! שבו כאן - בבית! בחוץ ישנן המון אפשרויות, אפשר להתאסף קבוצות של "עובדים" וללבו סוגיות ב"עבודה". אפשר ללכת למשפיעים אנשי שם ולקבל מהם הדרכה מלא חופניים, לשאול אותם ולחקור את הדרך המתאימה לנו, אפשר ללכת להוגי דעות, לבעלי הלכות, למארי דרוזין, לתופסי תורה אפשר ואפשר ואפשר.

בבית, אי אפשר. בבית אי אפשר להכניס מהחוץ אל תוכך. מהבית אפשר רק לשלוח מתוךך אל עוד יותר תוכך. ומעוד יותר תוכך לעוד המון תוכך, עד לכפנים כפנים, היכן ששוכנת הנשמה הקדושה.

אתם מבינים למה זה חוסר האפשרויות יכול להיקרא מוות? אתם מבינים למה העולם שמחובר לכל כך הרבה ענפים ולכל כך הרבה עלים, מפחד? ואתם מבינים למה כשהוא נופל הוא הופך לפיסת חיים דוממת, הנותנת רק נח קטן, ניצוץ לוחש - לחיים חדשים. ואתם מבינים גם כמה משמעותיים וערכיים יהפכו להיות החיים החדשים.

ואלו חיים חדשים לגמרי. שוב לעולם, כשנחתן ילדים, לא נוכל שלא להיזכר בחתונה שערכו השכנים בגג בית הספר השכונתי, או במרפסת הבית, ככה, בלי עששיות יוקרה ומטריות לבנות, בלי הצואות "הכרחיות" בעשרות אלפי שקלים המתגלגלים מגמ"ח לגמ"ח - והיתה שם שמחה גדולה. משהו קרה כאן, ול"משהו" הזה אנחנו קוראים, בשם כל ישראל, משיח!

העלה שבסיפור מפחד ובצדק, הוא הולך לשנות כיוון, מחיים לחיים אחרים לגמרי. והוא מנסה בתחילה להשען על החברים, רלוונטיים: מי אתה שאתה נהנה להתקרב להשם? מי אני שארצה למחות את המסכים המסתירים ביני ובינך? מה שאנחנו צריכים לעשות זה: לדאוג שיש אוכל בבית, שהאשה רגועה ולא מתעצבת, ושהילדים לא שוברים את הסורגים לאחר שיפצו את שמשות החלונות, ולא להתרגז, ולחייך. זהו.

בורא עולם תפס אותנו ביד, כמו שתופסים אסיר נמלט, או כמו ש"סוחבים" חתן לחופתו, והזהיר אותנו שבו פה! שבו כאן - בבית! בחוץ ישנן המון אפשרויות, אפשר להתאסף קבוצות של "עובדים" וללבו סוגיות ב"עבודה". אפשר ללכת למשפיעים אנשי שם ולקבל מהם הדרכה מלא חופניים, לשאול אותם ולחקור את הדרך המתאימה לנו, אפשר ללכת להוגי דעות, לבעלי הלכות, למארי דרוזין, לתופסי תורה אפשר ואפשר ואפשר.

בבית, אי אפשר. בבית אי אפשר להכניס מהחוץ אל תוכך. מהבית אפשר רק לשלוח מתוךך אל עוד יותר תוכך. ומעוד יותר תוכך לעוד המון תוכך, עד לכפנים כפנים, היכן ששוכנת הנשמה הקדושה.

אתם מבינים למה זה חוסר האפשרויות יכול להיקרא מוות? אתם מבינים למה העולם שמחובר לכל כך הרבה ענפים ולכל כך הרבה עלים, מפחד? ואתם מבינים למה כשהוא נופל הוא הופך לפיסת חיים דוממת, הנותנת רק נח קטן, ניצוץ לוחש - לחיים חדשים. ואתם מבינים גם כמה משמעותיים וערכיים יהפכו להיות החיים החדשים.

ואלו חיים חדשים לגמרי. שוב לעולם, כשנחתן ילדים, לא נוכל שלא להיזכר בחתונה שערכו השכנים בגג בית הספר השכונתי, או במרפסת הבית, ככה, בלי עששיות יוקרה ומטריות לבנות, בלי הצואות "הכרחיות" בעשרות אלפי שקלים המתגלגלים מגמ"ח לגמ"ח - והיתה שם שמחה גדולה. משהו קרה כאן, ול"משהו" הזה אנחנו קוראים, בשם כל ישראל, משיח!

האמת היא, שבמצב הנוכחי, לכל מי שיש מקלדת, או אפילו רק עט ודף, יכול לשרטט דיבורים של אמונה, של התמודדות, של עבודת ה' - שיפיעו דורות שלמים העומדים לבוא אחרינו, ואולי גם את אלו שהיו לפנינו. לכו חזו בקבוצות האנשים, המתקהלים על פי הנחיות משרד הבריאות, והקשיבו לנושאי שיחם - - ספרים שלמים ניתן להוציא מהם, ספרים שיוכלו ללמוד בהם בערב שבת לאחר המקוה, ספרים המלאים בתובנות של יראת אלוקים והדר גאון.

לכן אפתח פי בשירה ובזמרה לא-ל חי, שזיכני זה מכבר לכתוב כאן את רעיוני, ולשתף בהם כמה וכמה קוראים נעימים ונכבדים. וכעת, מזכני לעמוד כפה וכשופר לדיבורי כלל ישראל. זוהי בעיני זכות עצומה לשמש ככותב במדור צנוע זה, בתקופות הרות גודל אלו, שסיתיימו קרוב - עם בנוסטים רבים ודי למבין. 'אודך ה' אלוקי בכל לבבי, ואכבדה שמך לעולם! ובכן ידידים, אכתוב לכם כמה מחשבות קורוניות.

הסיפור המופלא של העלה הנושר שהתפרסם כאן בשבוע שעבר, עורר תגובות רבות מכל מיני סוגים, וביניהם תגובות פאניקה וחלחלה. משום מה, הבינו רבים מהקוראים שאנחנו עומדים כולנו להיכנס לגניף האכזר.

חט וחלילה. אבינו אב אהרן חסד ענינו מעתה ועד עולם. אלא, שמוות לא חייב להיות דום לב וקריסת מערכות. מוות הוא משל להפסקת טוטאליות של שגרה. אז הנה ראו מה קרה לכל התוכנית שהיה לנו אי לפני שבועיים, ביום הפורים. אילי הביתה עלו כמה חברים עליוזים, מבוססים כדת היום, ושפכו ליבם כמיים בנושאים של עבודת ה' והתרוממות הרוח, הפחות מבוססים בנייהם, אשר עניהם עדיין היו ממוקדות, נעשו מטבע הדברים שקי חבטות תחת ידיהם וראשיהם של אלו השתויים. שאנו השתויים על כתפיהם במר ליבם:

"עד מתי יהיה זה לנו למוקש, עד מתי שאור שבעסה יעכב, אותי ואתך ואתנו, מתי נסיים עם החטא והתשובה, מתי נתקרב לה' מבלי הצורך להתחשב באבני הנגף הטבעיים המפריעים את הדרך והמסילה, מי יתן לנו אבר כיונה נעופה שכנונה נרחיק נדוד במדבר בלינה בצל שד'."

המפוכחים ראו ונדו ראש, התעוררו לתשובה, התעוררו לביטול החומות וניפוצם, התעוררו לעסוק אף הם בחבריהם בתורת אמת

## לעטר פתורא

דרושים נאים לפרשת השבוע

### אין בן דוד בא עד שיתייאשו מן הגאולה

כיוון שנכנסו לחודש ניסן עליו נאמר 'בינסן עתידים להיגאל', נאמר דבר הנוגע לגאולה לעתיד לבוא. כתוב בפרשת האזינו "כי ידיו ה' עמו ועל עבדיו יתנחם כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועוזב", ויתא בגמ' סנהדרין צז. ת"ר "כי ידיו ה' עמו וגו' כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועוזב" - אין בן דוד בא עד שירבו המסורות, ד"א עד שיתמעטו התלמידים, ד"א עד שתכלה פרוטה מן הכיס, ד"א עד שיתייאשו מן הגאולה שבאמר עצור ועוזב כביכול אין סומך ועוזר לישראל, ע"כ. אמנם בספרי (סו"ס שפ"ב) ישנו המשך לאותה דרשת חז"ל הנוגע ממש לימינו, וז"ל דבר אחר - כי יראה כי אזלת יד כשרואה שאין בהם כל בני אדם שמבקשים עליהם רחמים כמשה שנאמר "ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד במדבר לפני להטיב ממות מהשתית", ד"א כי יראה - כשרואה שאין בהם בני אדם שמבקשים עליהם רחמים כפינחס שנאמר "ויעמד פינחס ויפלו ותעצר המגפה". דבר אחר כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועוזב, אפס עצור ועוזב ואין עוזר לישראל.

הרי שאחד מהסימנים לגאולה הוא שיבואו ימים שבהם יצטרכו ישראל לאדם גדול שיבוא ויבקש עליהם רחמים ויעצור את המגפה והמשחית, אמנם אם ימצא אדם שכזה, ואז כאשר יראה הקב"ה כי אין לישראל משענה, ויאפס עצור ועוזב", כמו שפירש"י שם שאין מושל המסדר את הפלוגה היוצאת בצבא להיות מלוכדים כשיוצאים לקרב עם האויב, ואז בשעה שיפלו כל המשענות לישראל וכביכול אין עוזר לישראל, אז יבוא ה' "ועל עבדיו יתנחם". ונראה שזה גם הביאור בכל שאר הדברים המוזכרים בחז"ל שם, שהכל אחד הוא, שבאמר "ירבו המסורות" הדינו שיהיה זה דור שבו ירבו המלשינים וא"כ י"א יהיה להיות בטוחים בשום מצב, שתמיד יחישו מפני המלשינים, וכן "יתמעטו התלמידים" פרש"י - "שמחזיקין ידי ישראל להחזיר למוטב", הדינו שאין מי שיכמול בפרץ ויחזיר את כללי ישראל למוטב, "תכלה פרוטה מן הכיס" גם על ממונם לא יוכלו לסמוך, כי על ממונם יתמוכטו, ונראה שדבר זה רמז במה שאמר "תכלה פרוטה" שמשמע שהיתה פעם בכיס ועכשיו חזרה", כולם עניינם אחד, מצטב שבו לא יהיה יל מועל מה להישען.

ונראה לחדש שזו הכוונה במה שסיימו שם חז"ל - "שיתייאשו מן הגאולה", שכפשוטו הוא פוקשה, כיצד דווקא מה שיתייאשו מן הגאולה יהיה סיבה לגאולה לבוא, וכבר נתעוררו בזה המפרש אמנם נראה לפרש שהכוונה יתייאשו מן הגאולה הדינו ע"י עצמם, כי כבר לא יהיה להם על מי להישען, לא על הצלחתם כי יפחדו מן המלשינים, לא על התלמידים שיוכנוו אותם לדרך המוטב כי כבר לא יהיו כאלה עוד, ולא על ממונם כי תכלה פרוטה מן הכיס, וכן שלא יהיה מי שיושיעם מן המשחית המגפה ע"י תפילה כמשה אהרן ופנחס. לכן יגיעו למצב שיתייאשו מן הגאולה ע"י עצמם, כי יבינו שמצד עצמם כבר אין להם סיכוי, וממילא יבואו להישען על מלך מלכי המלכים הקב"ה כדברי המש' (פיוס הוסי) שאחרי כל הסימנים הללו יבוא מצב של - "ועל מה יש לנו להשען - על אבינו שבשמים", ורק אז הוא יבוא וישיעם. נמצא שזה כוונת הפס' - "כי ידיו ה' עמו" - כאשר ה' יעשה דין עם עמו, יהיה זה בגלל ש"ועל עבדיו יתנחם" שכבר הוא יהיה חפץ לגאול את עמו, וכיצד יעשה זאת? ע"י "כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועוזב", שימוטט את כל המשענות עד שיתייאשו מגאולת עצמם ויקוון אף ורק לגאולתו ית'.

## עטרת פז

מוחשבת המוסר

### תמים תהיה

יש אנשים שכלתנים. תלמידי חכמים, הכל ברוך אצלם, הסוגיות בהם הם עסקים מחוורות כשמהלך, הם מתנהגים על פי ההלכה, האמונה שלהם היא שלילית, יש להם הוכחות שיש בורא לעולם כמו כן יש הוכחות למתן תורה, התורה היא אלוקית והיהדות היא האמת. "יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ" והשתדלות היא מצווה, כי "אם אין קומח אין תורה" והליכה לרופא הלה פסוקה ברמב"ם. כל עוד הכל מתנהל על מי מנוחות הם חיים ע"פ חכמתם כדג במים, אין להם חובות, אין להם דאגות והם מוכנים ליום המחר. התקדמות העולם במאה האחרונה מתאימה להשקפת חיהם, מה שנשאר הוא רק למגן אז זה באורח החיים ע"פ התורה. סיפורי צדיקים ניסים ומופתיים אינם מנת חלקם, אנדות חז"ל כמוכן אינם כפשוטם, אמונה פשוטה ותמימה שיכת לנשים והמון העם.

חז"ל לימדונו "בדרך שאדם רוצה ללך מוליכין אותו" בספר חובת הלבבות שער הבטחון כותב: ואי אפשר להיות משוחרר מדאגות אם לא בוחט בה' מפני שאם הוא לא בוחט באלוקים הוא בוחט במשהו אחר או בעשרו או בחכמתו או כוחו וכד' ומי שבוטח במשהו אחר חוץ מה', האלוקים מסיר ממנו השגחתו ועוזב אותו ביד מי שבטח עליו.

השכלתן כאשר הוא מקבל ידיעה מהרופא כי יש לו סרטן נדיר בגופו ואין מה לעשות, הוא יכתוב צוואה אם עדין לא איבד את כיצוד דעתו. השכלתן אם יקבל מכתב פיטורין וישאר ללא עבודה אזי הוא בעיניה ללא כתובת לפניה. אין חובה לאדם להבין דברים שהם מעבר להשגתו וגם החכם באדם עדיין בשר ודם ואין הוא מבין דרכי האלוקים, "הבחירה" היא גם לשלולן להיות תמים ולבטל את שכלו ולהאמין בה' בפשטות ותמימות, לדעת ולזכור שהסיבה שקבלנו התורה בסניי היא משום שהתורה היא מעל הטבע וישראל מעל המזל ואין עסקנו עם העוה"ז בכי הוא זה, הגזירה היא אמת והחריצות שקר. הגמרא בברכות אומרת דאמר רב אחא: הגננס להקיד דם - אומר יהי רצון מלפניך ה' אלוקי שיהא עסק זה לי לרפואה ותרפאני, כי קל רופא נאמן אתה, ורפואתך אמת, לפי שאין דרכן של בני אדם לרפואת אלא שנהגו. [כלומר: לא היה להם לעסוק ברפואות אלא לבקש רחמים].

הגמרא בנדרים: א"ר אלכסנדר א"ר חייא בר אבא ואמרי לה אריב"ל כיון שהגיע קיצו של אדם הכל מושלים בו שנא' והיה כל מוצאי הרגני. רב אמר מן הדיון קרא 'למשפטי עמדו היום כי הכל עבדיך' וכתב רש"י במקום. ודין שנשפט בישיבה של מעלה הכל נעשו עבדיו של הקב"ה ליפרע זמיונו. וכן התפרסם השבוע מהגר"ק שליט"א ששאל מה הלימוד באמונה שיש לנו להתחזק? וענה כשהקב"ה רוצה להעניש משהוא הוא לא צריך את הנגיף. כל החממים שידועים להסביר רוצה הוא מדבק, כמה זמן הוא שוהה על מתכות וכמה זמן על פלטיק כמה באויר וכו', הם החכמים גם "יעידים" לומר שהוא יחזור בחורף ואז יהיה הרבה יותר מסוכן. רבקי יודע מה יהיה מחר והם יודעים מה יהיה בעוד תשעה חודשים, זה שווה ערך לסקרים מה יהיה בבחירות בעוד ארבעה חודשים או ארבע שנים. [תלוי את מי שואלים...]

הענין, שהיה הרע עוד לא מת החקירה הוא ממשיל למפות את העינים ולהסביר הכל בדרך הטבע אבל לנו יש 'בחירה' ואנו ברוחניים. אין טבע, אין עוד מלבדו.

# עטרת המקרא

## באורים בפרשה בדרך הפשוט

### שפיכת שיריים

הנה שפיכת שיריים כתובה רק בחטאת. ובזבחים לו. למדנו דכל הדמים טעונים מתן דם ליסוד, מדכתוב דדם זבחין יספך. ויש לדקדק למה לא נכתבה מצוה זו להדיא בשאר הקרבנות. ועד"ז הקשו התוס' (זבחים נג:) למה בפרק איהוה מקומן כתב התנא שפיכת שיריים רק בחטאות. ותירצת בשם ה"ר משה מפניטו"ז משום דעולה בוריקת כלי וזמנין דלית בה שיריים. אבל בחטאת דבאצבע אי אפשר בלא שיריים. ודבריו משמע ברש"י לו. שכתב "שכל הדמים טעונים מתן דם ליסוד אם נשאר מן הדם בכלי לאחר שזרק כו'. וביאור דבריהם נראה, דחלוקה היא שפיכת שיריים דחטאת משאר הקרבנות, ובחטאת שפיכת שיריים הוא מדיני הקרבן. שחטאת טעון מתן דמים ליסוד. ולהכי יש מצוה להשאר לקיים מצוה זו, אולם בשאר קרבנות הוא דין שירי הדם בלבד, שיהיו נשפכים ליסוד, ולהכי ליכא חיוב אלא אי"כ נשאר דם.

והנה בד' פט. איתא חטאת קודם לאשם מפני שדמה ניתן על ד' קרנות ועל היסוד. וכתב רש"י ובאשם לא מצינו שנאמר. ודבריו צ"ב. ולהאמור ניחא, דממה שכתוב כן להדיא בחטאת, מוכח דהתם המצוה היא בעיקר הקרבן, ולכן נחשב חומר דחטאת על אשם. ולהמבואר יש לתת טעם גם למה

בחטאת העוף יש דין והנשאר בדם ימצה כו', ולא בעולת העוף, שכן הוא דין החטאת, שיהא שירי דמו טעונים יסוד. והנה בדף נא: למדו שפיכת שיריים מקרא דאל יסוד מזבח העולה, תן יסוד למזבח של עולה. וכתבו התוס' בשם ה"ר חיים, דפסוק אחד נכתב לעולה ואחד לשאר הנאכלים. והנה הם שלא למדוים שאר קרבנות הנאכלים מעולה, י"ל דכיון דבעולה נאמר בה דין כליל, לכן גם דמו דינו להיות כליל. אולם צ"ב למה לא נלמד עולה משאר הנאכלים. וכתב הגרא"ל מאלין זצ"ל דסבר הר"ח דשיריים דעולה הוא דין בעיקר הקרבן, ולא דמי לשאר הקרבנות, ולכן אין ללמוד חיוב משאר הקרבנות ע"ש כ"ד. ולדבריו הדר תקשי למה לא נכתבה שפיכת שיריים להדיא כבחטאת. ויתכן דאף לדבריו עדיין חלוקים שיריים דחטאת מדעולה, דבחטאת החיוב הוא בעיקר כפרת הקרבן, דמנו שחטאת טעון זריקה לכפרה ה"נ טעון שפיכת שיריים, ולכן נכתבה המצוה לאחר זריקת דמו. משא"כ בחטאת, י"ל דיסוד החיוב הוא מצד שדין העולה להיות כליל, וזה מחייב שיהא גם כולו גמול לדי'. וה"ל הגמ' פט. דם עולה אתי מכל כליה'. ולכן נלמד החיוב מיתן יסוד למזבח של עולה, דשם "מזבח העולה" שייך להקטרות העולה.

# עטרת הפסחים

## ממשנת החסידות על פרשת השבוע

### ישלח דברו וירפאם - המשכת רפואה במשנת רבוה"ק מדזיקוב זי"ע

"הקולות קול המולה, קולות רעים רבים אדירים משברי ים, מכל ערי הסביבות, שהיה בעונותינו הרבים מגפה ר"ל בעיר עכו ובכל סביבותיה ... עד שיד ה' נגעה בעיר הקודש צפת תובב"א לא תקום ולא יהיה עוד כזאת בעיר וביה"ע וירחמו מן העיר, רובם ככולם מאנשי ברחו לעיר הקודש קעקעין וביה"ע נמלטו שם באימה ושלום ... והנה בעיר הזאת גם כן החל הגניע בעם בין הגוים, ונתחייב ושיבץ פה העיר הקודש, ספרדים ואשכנזים יחד, סגרו את העיר של היהודים בחדוש אדר העבר ועמדו שומרים שם כו' ביה שעלתה בדינו שישבנו בשלה בתנחל כן ימי הסתר, כולנו כאיש אחד בלב אחד, בלי שום מורך לבב ובלי שום ביטול תורה ותפילה הכל כמקדם, ושמתנו בשבתות וימים טובים.

"ונבדו אדמ"ר הרה"ג אב רוכב ישראל וקדושינו נור אלוקי על ראשו, כמוהר"ר אברהם [מקאליסק] והוא כהן לקול עליו וכפיו פרושות השמיה לעורר רחמים עלינו, בחכמה ובהבנה ודעת אלוקים, והיא שעמדה לנו לנ"ב כ"ה שלא נעדר איש מאתנו, ולא נע בטעם בר ישראל וישר בעינינו ופרושו סוכת שלום עלינו ..."

בלשון זה מתאר בארתנו, אגרת הקודש הרה"ק רבי משה מייטעפסק זי"ע, בן מייסד החבריה קדישא בארה"ק רבי מנחם מנדל זצ"ל (והמבוסס מדין שום זכות אביו הקדוש שכבר שח"ח אישר סוס נפשו בחיים וחינו על עם אלה, להתייחס באיך על נכונה כל המוט לעולם, והולכים צדיקים במיתות, ונחזיר על העיר הזאת, וחומה היה לנו למסתר") (יסוד המעלה אחר סג, ומשם בארה"ק לכתבת הקדוש).

מזרז לזרז ועמדו הצדיקים ארזי הלבנון, עצי החיים, לסוכן בכנפיהם לגוננם באלף המגן ולהמשיך עליהם ישועות ורפואות (הבט נא וראה לך קדשו של) ונבדא כאשר נהגה בדבריהם בודאי מומי מעונה ותיקנים בנו ישלח דברו וירפאם וימלט משחיתותם, והזמן גרמנו לעולם במשנת קדשים של רבוה"ק במה שהמשיך רפואה לכלל ולפרט, וביותר אשר המעידו דברי על ד"ת מקראי הקודש שפרשיתנו, (וכבר אמר הרה"ק מהרצ"א מייטעפסק זי"ע הענין אשר צדיקים ממשכיים ישועה ע"י ביאורים מברקא, שילחא שפיכין כן בפסוק הרי הם פונים כלפי שמיא ואומרים איבא כן נתוב בתורה...) וגם ממנו ניקח לעבוד את ה' בעבודת המיוחדת בימים אלו.

פתח דברינו יאיר דבריו קדשו של רישא דדהבא מו"ר מראפשיץ זי"ע ב'זרע קודש', שנבאר ענין אל"ף זעירא, לאחר שמבאר בתורה ענין הקרבן לכל ליתן להסטי"א וכת דילה להתפשט ע"י הגברות והרחת הדם המביאים ח"ו לדי תאוה, ולהיפך נטולים דם הקרבן חזורים לשמים רחיקת הדם ומבטלים התאוה, ולכן דווקא בתורת כהנים המדבר בענייני קרבנות, שאינם לכפר על אותו שלא הכיר בגדלות אלופו של עולם, מבוזזתו של האלק, ותפקידו: אדם כי יקריב כסם, להקריב המתורת לה'.

ובתנ"ך כותב בהאי לישון: "גם יתנובו את ה' אדם כי אמרו ז'ל (ה' נה) כי לא מרעין אנו דם, וימתו יתנובו יתנובו את ה' אדם כי לא מרעין אנו דם, והאל"ף הוא רופא את החללים שאינם דם, והו שמוגמ בא' זעירא, כ' זעירא יצא מגרמיה רפ"ח כמו אחר, של רופא חוליו על עמו ישראל", ביאורה"ק שגמרת האדם נבנע לסי"א והתאוה תגברות הדם הרי באים ח"ו כל מיני חולאים, והעצה להמשיך האל"ף (כפי שבאר בהרחבה מדין מן השפעת ישועה, לקמך) ולכן הוא זעירא, לרמז על רופא חוליו עמו ישראל, אמן.

נכדו רבינו בעל היענות ישועה זי"ע צועד בדרכו בקודש, ומאלפניו בינה בעבודת רפואת האל"ף, שהוא ענין ביקור חולים. (תחילה ירשא אבא בודן דיקוב - דוך הרמז בגיטריאות הרי"ת, צדיקים למחשי רפואה וחיים לחוליה ממתנת חכמה, ויען שאות ה"ו שבשם הרי"ה ביה הוא בחינת אבא בחינת חכמה, ע"כ המשכת הרפואה הוא מאת יוד שששם, ונרמז בסמוך ד' עיטור על ע"ש דרי' (תהלים מא...) והנה איתא בספר"ק כי את

# עטרת ודיבון

## תחקירים בפרשת השבוע

בשבוע שעבר עסקנו במצוה דאורייתא הנוגעת לעת צרה, להרעי' בחצוצרות. השבוע נטקנו בע"ה במצוה מדבריו סופרים. כתב הרמב"ם בפ"א מהלכות תעניות, ומדברי סופרים להתענות על כל צרה שתבוא על הצבור עד שירוחמו מן השמים, ובימי התעניות האלו זועקין בתפלות ומתחננים ומרעין בחצוצרות בלבד וכו'. תעניות אלו שזוהרין על הצבור מפני הצרות אינן אלו, ויש, שאין רוב הצבור יכולים לעמוד בדבר זה, ואין גזרין בתחלה תענית אלא בשני בשבת ובחמישי שלאחריו ובשני שלאחריו, וכן על הסדר הזה שני וחמישי ושני, עד שירוחמו. והנה וצורת שמעונים עליהן. כתב הרמב"ם בפ"ב, אלו הן הצרות של צבור שמתענין ומתענין עליהם, על הצרת שונאי ישראל לישראל, ועל החרב, ועל הדבר, ועל חיה רעה, ועל הארבה, ועל השחל, ועל השדפון, ועל הירוק, ועל המפולת, ועל החללים, ועל המזונות, ועל המטר.

מבואר בדברי רמב"ם זי"ע דישנב ג' מיני צרות הנוגעות לענייננו: דבר וחללים, ונבאר עניינים החילוקים שבניהם. בעניין דבר מבואר במשנה תענית ט"ז, איהו דבר, עיר המוציאה חמש מאות רגלי, ויצאו ממנה שלשה מתים בשלשה ימים זה אחר זה, הרי זה דבר. פחות מכאן - אין זה דבר, ובגמ' הלך כא. מפרשת, חדא, דשלשה מתים הוא לפי שיש חמש מאות רגלי וכן עיר שיש בה אלף חמש מאות רגלי צריך שיהיו בה ט' מתים שלושה שלושה ב' ימים. עוד מבואר בגמ' שם דבעינן דווקא מספר זה מחולק בג' ימים, אלא אם הם יצאו בד' ימים או ב' ימים אין זה דבר.

והנה דין זה הוא דווקא בדבר, אבל בשאר חללים [היינו שיד חול אחד להרבה אנשים בעיר מבוואר בשיר] גם לא מתו כסדר הזה מתענות עליהם, וע"י במשנ"ב ס"י תקעו ס"ק יח שכתב בשם הריטב"א דמ"מ בעינן שימותו ג' אנשים דאז מוחזק החולי להמית, ועוד כתב דבחולי אסכרה אם חלו בו הרבה אנשים אפילו מת רק אחד מהם צריכים להתענות.

והב"י נקטשה בדין זה, מאי שנא דבר משאר חללים. וכתב ליישב, ואפשר דשאינו דבר שהוא שניו אור הממית בלי שהיה זמן בחולי, וכל שאינו באותו שמתו שלשה בשלשה ימים בעיר המוציאה חמש מאות רגלי אינו דבר קבוע אלא אקראי בעלמא ואינו עשוי להתעכב, הילכך אין מתענין עליו. וביאור כוונתו נראה, דבני דבר בעינן להחזיק שיש שניו באור, ולהו בעינן שיוחזק ג' ימים כדין כל חזקה דבעינן שתוחזק בג' פעמים. משא"כ בשאר חללים הדחוקה היא בחולי עצמו שממית וכל שראינו שממית ג' פעמים, חוזק החולי להיות ממת.

והנה הרמב"ם כתב בחזקת שלא מוזכר בפירושו בגמ' ז"ל, ואין הנשים והקטנים והוקנים שבתו ממלאכה בכלל מנין אנשי המדינה לענין זה. וכתב הרמ"ם שהרמב"ם למד כן מלשון המשנה רגלי, בלשון התורה רגלי היינו הגברים לבד מטיף, והב"י כתב דהרמב"ם למד כן מדברי היושלים דז"ל, בתם [היינו בני מפולת שמתענין עליה] שאמרו בריאם אבל לא מרועעים. ודכותה, בחורים אבל לא זקנים. וסבר הרמב"ם דה"ה קטנים ונשים שחלו חלשי המזג, וכתב הל"מ דנפק"מ בין שני הפירושים, לדעת המ"מ הרמב"ם זי"ע דין על מניין אנשי העיר ולא על המתים, ולכן גם אם המתים הם שכינים ומתו גזרתי. משא"כ לפי הב"י דבעינן שהמתים היו בחורים ולא נשים, וע"י משנ"ב ס"ה שנקט לדינא כדעת הב"י, וע"י במזג וקנין שכתב, לפ"ז כ"ש שאין בכלל זה אותו שגולו חלושי מזג טבעו רע, או שנתחל טבעו בנקרה רע והידועים בחולי ארוך ומדוכאים ביסורין מוזמן רב, קודם שנתחל המכה. וילדות פשיטא דלא בכלל ניהו.

ומסביר היה נראה דגם בין שאר חללים בעינן שהמתים יהיו בריאים ולא מרועעים. אמנם ע"י בלבוש שכתב, ובוה אין חילוק בין מתו ג' ימים בין מתו ביום אחד, וכן בין נשים וזקנים וקטנים, שכיון שמתו מחולי זה הדינא אין לה אקראי ענין, ויל"ע לדינא בזה כיוון שהמשנ"ב לא הזכיר דברי הלבוש, אמנם מאידך, כיון שהש"ש עצמו לא הזכיר כאן פרט זה, אפשר דנתנון המשנ"ב לסתור כאן כדעת הלבוש.

ונפק"מ טובא לדינא לענייננו. דכפי הנשמע המגיפה שהמלכת כעת בעולם ממתה בעיקר אנשים רעועים ולא בריאים, ומאידך כיוון שכמומיה היא אינה בכלל דבר אלא בכלל שאר חללים, אי"כ לדעת הלבוש הם הרעועים בכלל, ועוד יל"ע, דייחנת דהלבוש מיידי בחולי כזה ידיעין ביה שראוי להמית גם בריאים, ולכן א"ע"פ שלפנינו מתו רק חלושי המזג מ"מ כבר הוזכר החולי בעיר. אבל בניד"ד שלפי הגר"א עד עתה אינו ממת את הבריאים אלא רק את חלושי המזג, בזה גם איהו מודה דלא גזרין, ואכתי יש להתפקע, דאטו נשים וקטנים לא אכפת לן בהו ואמאי לא נגזרו תענית עיבורם, וכן מבואר בגמ' דגזרתי תענית עיבור חולי אבעבועות שפורח בתינוקות ומתים על ידו, ודווקא בחולי הדבר אמרין, דכיון שמתו ממנו רק חלושי המזג, אכתי אפשר דארעי הוא ואינו קבוע, שהרי כשהוא קבוע גם בריאים מתים ממנו.

ועד עתה דברנו מצד צרת החולי. אמנם יש כאן נידון נוסף מצד צרת המזונות. כתב הש"ע בס"י תקעו ס"י וכן על המזונות. כיצד, הרי שחללים ודברים כל שחיהו שרוב חיי אנשי אותה העיר מהם, כגון כלי פשתן כבבלי ויין ושמן בארץ ישראל, ונתמעט המשא והמתן עד שיצטרך התגל למכור שוה עשרה בששה, הרי זו צרת צבור ומתענין עליה. וכתב המשנ"ב בשם הלבוש דם מתענין על צרה זו, ולכאורה במציאות שלפנינו שחיי המסחר נעצרו כמעט לגמרי, אפשר דהוא בכלל צרה זו, ואם כנים הדברים הנה כתב הש"ע ב'ספרי טו, צבור שהיה להם ב' צרות אלו מבקשים רחמים אלה על אחת מהם, דכתיב: נצמוהו בנקשה מאלוקים על זאת (שירא ה. ט) ואמרו: אף על פי שיש בלבנו צרות רבות, על צרה פלגנית באנו להתפלל, ואם יש להם צרות רעב וצרת דבר, מבקשים רחמים על הצרה משום דכ' ה"ב חרמא רשועה, לה"י חיי.

